Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО

Советски Союза Коммунистически партс Нохч-ГIалгIай обкома,
Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Советеи Министрий Советеи орган

(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газета арадувл 1923 шера денз ● ШИНАРА, 20 февраль, 1973 шу. ● № 22 (5285). Мах 2 кеп-

ХЬАЙБАШ ЛЕЛАДЕРАШ! АЙДЕ КЪАХЬЕГАМА ХЬИНАР, ХIАРА ДИ УДАРНИ ХИЛИЙТА

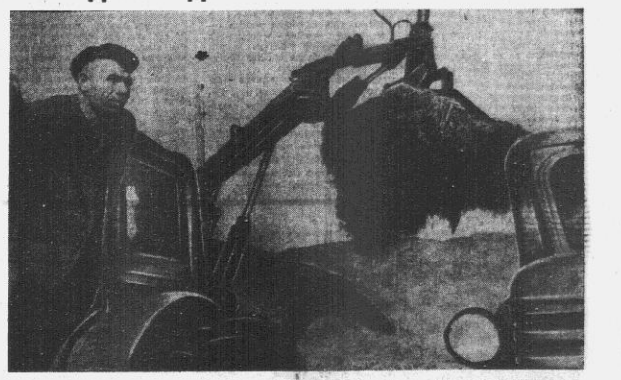

КПСС ЦЕНТРАЛЬНИ КОМИТЕТЕ

Партийни документаш хуьца доладарах долча дешага хьежай КПСС Центральни Комитет. ТIаийдача соцам тIа белгалдоаккх, партийни документаш хуьца кийчо яра партена чухьа беш бола болх бIарчча хьайийча дика вIашIехьбабкка, КПСС XXIV съездеи ЦК майски (1972 ш.) Пленумен установкашка хьежжа делилга.

Партдокументаш хуьцара кийчо еча хана чуоанан дикагIа болаш хинна партена чухьара вахар, лаккхув коммунистий хьинари дисциплинен, чIоагIлу боархама - политически деккхаран кхоачашдара партгруппаша еш йола вахар. Цу дерригача хIамаша новкъостал ду царна дIахо чIоагIъара, советски общества кулгалдув лостам телеш ши хилрах тарра цун доагIам лаккхбра.

Кхоачандаьа партийни документаш хуьцара еча кийчони хуьцарен организационно - технически оагIонна дувзаденна керттера дешаш.

Партийни документаш хуьцара беш бола кийчон болх керттерча лаьккхе партийни комитеташ, политоргнаш, парторгганизадеш бьа яьена хилар терхал ъ деш, КПСС ЦК-ас союзни республикай Компартей ЦК-шиъа, партге крайкомашта, обкомашта, Советски Экарен Пема-Форда Флотеи Керттерча политуправленена, доалон тIарчеи чурчеи бIуп политуправленешта, муьлъа беннаб 1973 шера 1 марта денз партдокументаш хуьца доладе.

Цу цхьан ханна пайдана лаьрхIад партдокументаш хуьцара бу болх сих ца луш боарждабар.

Новкъостага Подгорный Николай Викторовичага

КПСС Центральни Комитето, СССР Лакхехьарча Совета Президиумо, СССР Министрий Советоа дог тIара даьккъала пурп Хьо, Коммунистически партс, Советски пачхьалкхен, дунен халкъашта юкъарча коммунистически болама вокхха деятель, Хьа кховаттъе итт шу дузъча дийнах.

Партийни пачхьалкхеи балха ерригача посташка Iа хьай низи опыти дIатеп коммунизм хьалъара гIулаяха, марксизма-ленинизма сийлахь-йоккхийча идеалашта са па кхоаен гIулаях дара. СССР Лакхехьарча Советв Президиумо Председательа болх бен, Iа, Николай Викторович, чIоагIа уйла тIайохийт социалистически демократи дегIайолаяран пай дерригача халкъа юкъара социалистически пачхьалкхе чIоагIъяран тIаберзабаь партс ницъ дIахо чакхбахара.

ЦIенача дог тIара лов тхона Хьо, тха веза доттагIеи новкъостои, Никопай Викторович, дукхъача шерашка, унахIиена а волаш вахар а вай партеи советски къаьстенан нраза, коммунизм котьйкиар духьа Iа дIахо беркате гIулаяхаи леладар а.

КПСС Центральни Комитет — СССР Лакхехьарча Совета Президиум — СССР Министрий Совет

СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ КЪАХЬЕГАМА ТУРПАЛА НОВКЪОСТА Н. В. ПОДГОРНЕНА ЛЕНИНА ОРДЕН А «МАРСИ ГОНИ» ЯХА ШОЛЛАГIА ДОШО МЕДАЛЬ А ЯЛАРАХ ДОЛА

СССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА УКАЗ

Коммунистически партенеи Советски пачхьалкхенеи гарга доккхий хIамаи карагIдувларах а вальча дийнаьа денз кховаттъеи итт шу дузъча дуъзадена а Ленина орденн «Марси Гони» яха поллагIа дошо медали лойла КПСС ЦК Политбюро члена, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председателя Социалистически Къаьстагма Турпала новкъостса ПОДГОРНЫЙ Николай Викторовича.

СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председателя заместитель Т. КУЛАТОВ.
СССР Лакхехьарча Совета Президиума Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.
Москва, Кремль. 1973 ш. 16 февраль.

ВЕНГЕРСКИ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ БОЛХЛОЙ ПАРТЕ ЦЕНТРАЛЬНИ КОМИТЕТА ХЬАЛХАРЧА СЕКРЕТАРАГА

Новкъостага ЯНОШ КАДАРГА,

ВЕНГЕРСКИ ХАЛКЪА РЕСПУБЛИКА ПРЕЗИДИУМА ПРЕДСЕДАТЕЛЕГА

Новкъостага ПАЛУ ЛОШОНЦЕГА,

ВЕНГЕРСКИ ХАЛКЪА РЕСПУБЛИКА МИНИСТРИЙ СОВЕТА ПРЕДСЕДАТЕЛЕГА

Новкъостага ЕНЕ ФОКАГА

Будапешт.

Леза новкъостий!

Советски Союза Коммунистически партс Центральни Комитета, СССР Лакхехьарча Совета Президиума, СССР Министрий Совета, тха мехка халкъа шIеларIа шо а шуга гIолла Венгерски социалистически партс Центральни Комитет а, Венгерски Халкъа Республика Президиуми Министрий Совета, вежарашка йолча Венгре деррига къаьгамхой дог тIара даьккъала бувш доттагIалах, цхьана гIулакхан леладарах, вIашш новкъостал дарах долча советско-венгерски Договора кулгаш йолаьча дийнах денз 25 шу дизаяца дувзаденна.

Из договор тIехьбайна бакхача доаркъаме хинна вай пачхьалкхенашта юкъара доттагIал отгаденан массе оагIоразъара чIоагIдечен. Цо чIоагIа лардап ехкай Советски Союзан Венгренен юкъара керда тайпа бувзамашн массе оагIоразъара цхьана леладу гIулакхашн деГIакхувлара. Пролетарски интернационализма, йиззза цкъаторрача бокъонний, шо-шоашта болча аьтто духьа доацап вIашш деча новкъостален оагIув хьалларан, доХаргдоаца доттагIал принципиний ларда тIа латтача цу исторически документо кхьоких советскин венгерски доттагIал доХаргдоацап хилар кердача низаца гучадалар духьа ха йоацап СССР партийно - правительственни делегаци Венгерски Халкъа Республике яхача хана. Советски Союза къаьхьегамхоша дIахо а мамогга чIоагIерга вай халкъий, партей, пачхьалкхеи цхьоагIо.

Социализм хьалъара деррига доаккъашка, ВСРП X съезде ХьалтIашка оттадь доаркъаме декхараш кхоачандеча хьоххаш тIех лаккхьа хьалхалаттача болхамаш планаш социалистически декхараш кхоачандеча хьоххаш тIех лаккхьа хьалхалаттача болхамаш, хьайбаш леладеча фермайн бригадайн, хIаьта ишта производствене хьалхалаттарий а новаторий а опыт йоаржаяра кхьаьста уйла тIаяхийта;

— хьайбаша Iа дикагIа дикахийтара, силоса, сенажа, аьла, кхьча доакъарий хIара килограмм хьалур тар мл ду дуктагIа хургдолаш дIаяхийтара, доакъарех пайда дикагIа энара де дезар де;

— оасарегIа къаьхегараи культурно салайаран хьайбаш леладеча фермайн бригадайн болхлоштта хиланза даргдоаца хьалаш Iалашде;

— Ерригсоюзни социалистически яьь лелаеча юкъагIа дулх, шура, фуаш, тха, кхьайола продуи яхарни паччаьлкхенга йоХкарап оттаяь планаш тIаийца социалистически-лехкарапи кхоачандарга хьожаан халданза боханий, фермай, бригадай, хьайбаш леладеча болхлой балха ишташ е.

300 сомагара 400 сомага кхачалиц премп я йолаш хьайбаш леладеча фермашгъ, тела КПСС обкома, Нохч - ГIалгIай АССР Министрий Совета, облсовпрофа 6 Ше байраьх оттайойта.

1973 шера 1 июле кхачалаца фермай коллективашеи хьайбаи леладеча болхлошеи лелаяьча социалистически яхьа итогегIа хьокхамаш яхара тIех лаккхьалъа хьайбаш леладеча 30 фермана 150 сомп хьайбаш леладеча лъалъа латтача 75 сага 30 сомп долаш премп а тIехьа совгIата тедара КПСС обкома, Нохч - ГIалгIай АССР Министрий Совета, облсовпрофа сийлен грамоташ оттайойта.

Материалын поощрени яра дIадохийтар моттигерча бюджета чотах хилда.

Хьара беттъ бьаьа баьхах хьахиннарашка хьежжа хьайбаш леладеча хьалхалаттарашн тIаяьбзарапи республикански газетаи тIа сийлен Доска хьэделалда.

Хьайбаш болхаме хьадхалаттарашка, социалистически яхье котбальнарашка очередь боацап боккха «Жигули» яхача марках йола, 50 легковой автомашина хьакъостагIойла Респотребсоюзо рыночни фондера.

Юрта боахамен заготовкайн болхлой гIулакхерча пахьеи профсоюза обкома а кхачап промышленности болхлой профсоюзо обком а декхарийла йойла хьайбай болхаме хьалхалаттарашта мах бешшп 25 туристически путевка хьожде.

Юрта боахамен заготовкайн болхлой гIулакхерча пахьеи профсоюза а кхачап промышленности болхлой профсоюзо а обкомаш декхарийла йойла социалистически яхье хьокхамаш тIех лаккхьалъа фермайн бригадайн колективашта, хьайбай болхаме хьалхалаттарашта моральни поощрени яра чакхдаха кхы тIа а гIулакхап кийчо, сийлен Доскаш, къаьхегама сийлен Книгаш, цIе вымпелаш, моральни поощрене кхыйола формаш а оттаеш.

IIахайтадза: РСФСР-Министрий Совето юрта боахамен заготовкайн болхлой гIулакхерча пахьеи профсоюза ЦК-ача дага-а яьнна Ерригсоюзни социалистически-яхье хьокхамаш-этара тIех лаккхьалъа хьайбаш леладеча фермайн бригадейн коллективашта а хьайбаш леладеча хьалхалаттарашта а поощрени яра духьа тIехьа оттаяьй. Нохч - ГIалгIай АССР-е гIолла:

РСФСР юрта боахама Министерства а юрта боахамен заготовкайн болхлой гIулакхерча пахьеи профсоюза ЦК-а а Сийлен грамоташ;

— фермай, бригадай, колхозий, совхозий, паччаьлкхен кхыча боахамий коллективашта тела тIаранар 600 сомагара 1000 сомага кхачалаш йола ахчан 7 премп;

— ахчан премп ферма е бригада коллективана лой юкъа пайда эцап доля культурно - бытовой гIулакхашта лаьрхIа предметаш эцарга дIаяхийта йиш я;

— хьайбаш болхаме хьалха латтарашта тела тIара дар 80 сомага кхачалаш мах болаш лолта 70 деза совгIат.

Цу гIулакхашка дIадохийтар моттигерча бюджета чотах хилда деза.

Респотребсоюз декхарийла яьй хьайбаш болхаме хьалхалаттарашка — Ерригсоюзни социалистически яхье котбальнарашта лаьрхIа ВЦСПС-о Нохч - ГIалгIай АССР-а 15 льготни туристически путевка а хIалта ишта санаторешкеи салолача IIеношкеи баха путевкаш а хьожаяьлга.

Задани тIехкхоачашъяьй

ДIабахача январь беттъ 53,9 тонн шура дикка социалистически декларан тIаийпар Шеакоевскоп районо «Коминтерн» колхоза № 5 йолча ферма болхлоша, хIаьта цу беттъ яьккхача шурех 61 тонн хилар. Дика толам ба из. Соакка цу ханна яьккхачул 22 килограмм шура соагIа яьккхай ферма доярката хIара Iаттагара. Из толам бакха карагIальнаяь доахап рационах кхабарах, 2 килограмм мукка, 20 килограмм силос, 1 килограмм концентраташ, барда, 2 килограмм витаминни хIоар ду хIара Iатта.

Тхьаьста хьинаре хьакъеп ух деношка доярката Усанова Екатеринас, Макстова Татьянас, Лысенкова Аннас, Сотникова Варварас, кхычар а. Пар цIераш ферма сийлен Доска тIа дIаязъяь я.

В. МАНЦЕВ.

АЛСАМЙОАКХ ХЬАЙБАЙ ПРОДУКЦИ

Январь - беттъ планагIа 660 центнер шура а яьккха пунах 600 центнер шура яьккхаяьлга дIаьзла езаш бар Урус-Мартанан районо «Гойтинский» совхоза тхьайбаш леладераш. Хьаьта хьайбай продукци дуккагIа яккхара дIадахча шера пайда ца эцаш йиса реверваш балха юкъе а кхуьлаш, хьинаре кхъхьайча цар 890 центнер шура яьккхар цу беттъ. Цунах 782 центнер сортIа шура паччахьалкхенна дIаелар. ХIара кхоабача Iаттагара яьккха шура юкъера лаьрхIача 153 килограмм хилар, планагIа 110 килограмм яккха езаш хиннача.

Уж толамаш доахаш къаьстта дика къаьхьийгар доярката Абубакарова Хедас, Вацуева Зарас, Хачукаева Зайнапа.

Масала, доярка - комсомолка Абубакарова Хедас ферме болх бу кхо шу дз. Шура яккхара идан хIара шера кхоачашъеи хьайоагIа яь. Уж толамаш дахарах массех-каззя ВЛКСМ обкомен райкомен сийлен грамоташ тиинаи цунна. Хьаьта В. И. Ленин вах-бIаь шу дузъча 1970 шера Ленинскн юбилейни медаль елар Хедийна.

Ухх шера план 2500 килограмм, йолча хIара кхоабача Iаттагара 2600 килограмм шура яккха социалистически деклар тIаяйпад Хедас. Хьаьта январь беттъ до хIара кхоабача Iаттагара 205 килограмм шура яьккхай. Социалистически деклрах январь беттъ яккха езаш хинначуо совгIа я из.

Бокхкеи лоархIамех толам баьккхаб дуаха хьайбаш яхдабаш болча совхоза бежд Iушш а. Ухх шера планагIа 60 тонн дуаг лоаха дезаш бар уж паччаьлкхенга. Из план хIаиэле тIехкхоачашъяьй. Паччаьлкхенна дIаденнад 63,2 тонн дуаг.

Шура яккхареи из доахарен план хинал хьалха кхоачашше дага бя совхоза доярках а. Хьаьта шоашта дагалаттар хийца кхоачаше торо йолаш ба уж. Май беттъ кхачалца хийца тоъаргдолаш тайп-тайпара доахъар да ферме. Из рационага хьежжа дIаэец доахана.

Лаьфеш тIа доакъар хьатIадоттар из ферма хьатIадар, хьайбашта диллар, уж деррига балхаш механизмашца ду. Цуг совгIа концентраташ а етташ ча хьайду, Iасилгатта искусственни шура, кхидола доакъар кийчу цех я болх-беш.

М. ХАМАТХАНОВ,
скотник.

СУРТА ТIА: (лаьхерча) лафета тIа доакъар тIадоттаи ва «Гойтинский» совхоза дикагIвола механизатор Идрисов Совбан. (лоъерча) яьккха шура длигача чуйотташ я доярка Абубакарова Хеда.

И. ПЛИЕВА суртаи.

КЕРДА МЕХКДАЬТТА КIЕЖ

Ухх деношка бокхха кхъьхьетарна тIаьин балхахар Октябрьски бурув тохара балхий управленера Селезнев Иван Антоновичг керте латтача № 214 йолча буровой коллективо, ПроектагIа буровойна тоха дезаш дар 5 эзар метр бурув, хIаьта 4750 метр бурув техачул тIехьагIа 17 феврале скважинера тIерчI мелоан тIоашкара йоккха мехкдаьтта кIеж техар. Итт миллиметр хулача штурера гIолла хIанз скважино дийнахь буси луча мехкдаьтта боарам 500 тоннага яхаьч.

Скважина бурув тохача а из тохачаа а къаьстта дика къаьхьегарна белгалбаьлар ин, бурувдетараш Альдиев Мурат, Нартов Василий, бурувдеттачи гIонча Амирбеков Хьамзат, оператор Полгутин Александр Никитич, лаборантка Расасонская Жанета, къаьбараш.

ЛАДУВГІАРАША БЕЗАМ А БОЛАШ ІОМАЮ

Дуаҳа чоалъаҳен бехәтокъамеи декъараш кхоачашле дезаш ва Гудермески локомотивни депо начальника эксплуатацеи вола заместитель. Муъхаш хаинаъа дала-ҳа эҳийара составаш делача ехсаналаен бокъонаш кхоачашъяйтара, локомотивни бригадаш кхъяьгаш цийса вІашТехъбакхъара йовхчо с а. ХІаъта ництта тепловозий машинисташ, пар ГІоччий техничеи знанеи лакхъеи дуггӀога ГІулахь ГІалашдеи, коллективе ҳетама болх лелабен а декъарийла ва из. Цхьа ГІа лакхбенна ГІа новкъостех лаьца.

Ша шу хьаҳха марксизма – ленинизма лардий школе нов. Кошвиеи дешь оттаҳа хана слесарала болх бен вар. Политически дешар дешь волавена из шиЙ профессионални говзал дакъаъа а дукхагІа безам болашш хилар. Из кулгалочуьа терхал ца деи дитанзар. Слесарь вола нов. Кошвиеи дешь оттаҳа хана слесарала болх бен вар. Политически дешар дешь волавена из шиЙ профессионални говзал дакъаъа а дукхагІа безам болашш хилар. Из кулгалочуьа терхал ца деи дитанзар. Слесарь вола нов. Кошвиеи лакхбир, ГІаикха мастерала а хилар.

Партийни дешар Ioмадара ГІоагІа ГІавийрза машинист хинна на чоь ГІаттор а, шиЙ болх дикагІа бе ваьҳар. Из а балха ГІа лакхвир. ХІинз дело дежурный волгІа ва из.

Юрий Александрович Ивакин пропагандист вола марксизма – ленинизма лардий школе дешаш 36 сар ва. Уж берригаи хІинца бац аьнна кхъерен юкъера техничеи дешараш заведенеш чекхъяьлъа ба. Цаьна юкъе дукхагІбараш машинистаи машинистай ГІоччийн ба. ництта дуъхъа бо а ремонтеи цеий, депо слесараш а ба царна.

Ала дезаш да, царех дукхагІбараш партийни дешарна бохкха безам болаши лаьнгтеши. тема ювцича хана хьинаре дакъа лоаш хилар. Цу тайпарчарех бо машинисташ ши. Ижеев, Балаев, Соцкий, Скрынников, слесараш Веселовацкий, Курбанов, кхыбараш.

Цкола лаьдувГІараш ництта шоай политически дешарна безам болаш хургбалар, тарагатдеш сознеи пропагандиста лаьнгтеш цу уйлаш ГІаоваързйсачу тайпара вІашТехъяьлъа текст ца болхаре.

Тема шийна. Дика бохамаш ше из кІоарга хьетаеш кхача марзанига ГІайолаеш цо. ленин кІоарне ехетаргболча тайпара ешшоай дакъаъара дукхагІ мегаашш кхул. Хьалтте уйла ю шийга дергдолча хаттарий, царна доагІаш тоьа жоп дазара кийлу. Цудухьа заниге хьалхаъа уътта дерриге хаттараш нийса кхоастаде а, дош кІоарга доаиъаш лаьдувГІараша ГІадоозийта а кварГІдоал пропагандиста.

Хьалхаъа шин шера цун школера лаьдувГІараша диалектически исторически материализм ГІомаьй. Уйх дешара шера цар ГІилман коммунизм ГІомаю.

Ше заниге ваха ГІийчуьа хана

Юрий Александрович пайда эш марксизма - ленинизма клаесний литературах. ИШтта, масала, шоай «Оу ГІомаю ГІалман коммунизма». «Коммунистически общество: шу ма?», «КПСС — коммунистически общество ҳьалъара кулгалду уьйр» ятх темаш ГІомайча чаьа. И. Ленина тайп-тайбара произведеиш ГІомайир ю. Марксизма - ленинизма классический произведеиша болх бе ГІомабу ерре-ваьнна. ГІадоозийтара а Церех кертгерзйрех конспекташ уьттаяйт дешаш болчара.

Юрий Александрович дика бовз пе пропагандист шоай школа ладувГІараш. ГІудухьа пар дегашка кхача аьтъуь боал пун, ГІаккха шоай идейно - политически бохам лаьнгтеш - болча пер ГІиъаш шоашта хьалхаъна латта практически декъараш кхоачашдара ГІаделадаеш а дикагІа вІашТехъоал пропагандист волча кулгалочун.

А. НИКОЛАЕВ.

НАХАЦА ІИМЕРЗА Я

Кхъяьгама Шеча Байрахь орден лелачча В. И. Ленина цІеррагІна Грозненски международни чакхдоаханза завода № 8 йолча установка йоккхагІбо-лча операцеи Юкъно Аланеи-на Афанасьеванна цІахь дийнахь дІаоІа а вахь цхьоалгІа шена начальника заместителе Гуменюк Сергей Трофимовичаца вьлар: «Профсоюза завкома членалла эло хаза безам болаш да тоо, льоъя бу лелт цхъ».

— Кхъчарг ГІех белгалъяьшна аз дац хІама дац, соа дикагІа кхъьегаш дикка нерг-боагІагІотта хьона, - аьрес цаІ хьожелаъь цига, — вьлар Валентина Афанасьевна.

Цхьабаҳъа, берригача болхлоа-ша массаи рьъза а волаш иэ харжа оттайир заявкома членалла. Из цхьа бахьан довшаш дацар. Дика производственнаца хІинрал соагІа нахаца безамеи ІИмерзеи из хилар, ошачоа новкъостаи ле массаза кийча хІинрах а гержер иэ.

Цо диззаи цІеиеи кхоачашду профсоюза завкомеи цехкомеи члена декъараш, кхаи дуаи цох № 8 йолча установка начальни-ка Аскеров Юрий Умарович. Цхьа мотт1ит инфельдшераш Валентина Афанасьевнас шиЙ бехкагІа технологически режим толхаъь.

Ишшта кхъьегаш дукхаъа цеп-рашка цо дика толаваш дахарах завода болхлоша юкъе хьалхаъчоа коммунистически кхъьегама ударник ях сийлен цІи яьккхар цо.

Хьанаре дукхаъа шерашка кхъьегарах дуйха сийлен грамоташ, ахчан совГІаташ тийнаш цуьнна.

СУРТА ТІА: йоккхагІйола оператор А. Юхно.

А. КЬЧИКОВА текст сурти.

Лораде исторйчески памятникаш

СССР хьаъь ах бІаь шу дизарра цІей дездара, Советски Іьвлал даккхарех лорадарен истори, материальни культура памятникаш дикагІа лелдарна, царех ма хуьлу дукхагІа пайда эларан дуъхъа РСФСР культура министра пи-кказагІа советски общества исторе памятникаш кхайкъа-дьлар-ІІадаахъа шера. Вай республике а вІашагІьелларг уж памятникаш лорадарен дарех пайда эларен болатан мишта ду кхъьегара йола оогкомитет.

Хьъжар чакхдаллалца йоаха хана дукха болх баьб МагІалбика районна культура отдела болхлоша. Масала, обелисконца мятникаштен юхе чакхъяьхай дукхаъа наха даъна лоаш бола мероприятиеш; Сийлахь - бохкха-на Дай-мехка тІема шерашка г. МагІалбик чоастагІех лорадара йолча моттигашка гІолла экскурсеи яьй. Экскурсешка нохча дешаргой вІашТехъяьлъяьнаш тІем тІа байнача дукхаъча наьха цІеран йовза, байнарий сийна уьтталъ памятникаши обелискаш тоьле. царна гонахьара моттигаш тоае. Ту тайпара болх баьб городаишка Гудермее а Назраче а, Белана, Наурски, Шелковской районашка а.

Хьанашъяьра вай г. Назрань. Городера а районера а памятникаш, памятник моттигаш лорадара, уж наха. къастта кхуъш йоагІа-на тІеъена пеера ІІІадоозийтара докхка новкъостаи ду ту гІулахьх бокъошца дог лазаи волча республику хьалхарча комсомольцех волча. Сийлахь - бохкача Дай-мехка тІем тІа дакъа лоаиаш дуннача коммуниста, хІинз Назранерча нефтебаза директор волча Мальсагов Тухана. Цо кулгаш а деш, дукха болх баьб районна памятникаш тоа а деш лорадара, пар лоарХІам наха шерра ІІадоозийтара. Цуьн ви-цлатизагІа а цо шо цакъа а лоаш. Назранерча культура ЦІагІа-Сийлахь-бохкача Дай-мехка тІема шерашка районен республикан дакагІа лелдарш, царех ма хуьлу дукхагІа пайда эларан дуъхъа РСФСР культура министра пи-кказагІа советски общества исторе памятникаш хьажар-дьлар-ІІадаахъа шера. Вай республике а вІашагІьелларг уж памятникаш лорадарен дарех пайда эларен болатан мишта ду хьажара Тухана йиъчи делаш ІІадоолаьдь.

Цу дерригача дикача гІулакхаэнна доле тешаа да 1942 шера тІема эладаи юкъаъаьлъча варгвоаьлан чоа хинна йолаше а аэродроме шиЙ самолет маьрша юха а йоалаъь венача летчика Юзина Ньъсэ-Керте оттаьлъча обелискаш юхе районна общественностаца хинна вІашагІйхетар.

Шеко ш1 наьха социалистически патриотизма кхетам лакхбара ну гІулакхо докхха новкъостаа дьз хиларах. Из вай мел лийтар къастъяьстача районашца а республике а исторически памятникашта програмаи ларо беш болча балха цхьа дъза мара даи. Де дезарш кхы а дукха ца.

Юхь а хьанашъяьра вай Наьсерен район. Районе революционни гІулакхий истори, пиъй ошлашка диллача, ма хІара, материальни культура памятникашца ВІаьхий йолча гаьина лоамашка кхоач. Цудухьа баьхьаъь хургдар материальни культурен советски общества истореи памятникаш наьха юкъе шерра ІІадоозийтара болх вІаьии биъза бича.

Ала деза РСФСР культура министерства ахІийаьлъча хьажаро дукха кхоачамбогаъан гучадьлъяьра а. Боккхача политически маьхеча хьажара йоагІаш йола терко яьиц цъьацца йолча моттигашка. Хьанашъяьра вай Надтеречни район. Хьажар ІІадоладелина дукха ха яьича а ховаъ банзар ну района культура отдела болхлой из хьажар кхайкадарах. Хіаьта республика оргкомитето массеехаза хоам баьчуа тІехьаГІа а районни оргкомитет вІашагІйоллавал сонца цъьацца а болх банзар районе советски общества исторе памятникаш хьажара, уж наха ІІадоозийтара, царна доалдара ' даькъе. Из бахьан долаш советски наха фашистски Германеца тІом лоатабаьча шерашка цоаи районна наха а, хІаьта района доззон тІа лийтача наха а карагІдийнача гІулакхех докхкал а деш, кхуаш йоагІа тІехьа-ца маселлаиша кхее еавча мет-те, уж шанкее а обелиск цъьаккха саг бина па кхоачаш латт. Цу сага бохкача больница беша бІаьсти, аьхьи го йиш а дажаш доахка жа, доахаи. Доахаи, жа цІехоеш шийлаш ну беша... Шоаш долчар инГ хьа а еллаш чулехк уж беша.

Тахапара вай гІоза дахар бахьан, - кортамхьъале бахьан йола терко яьиц цъьацца йолча моттигашка. Хьанашъяьра вай Надтеречни район. Хьажар ІІадоладелина дукхаъа ха яьича а ховаъ банзар ну района культура отдела болхлой из хьажар кхайкадарах. Хіаьта республика оргкомитето массеехаза хоам баьчуа тІехьаГІа а районни оргкомитет вІашагІйоллавал сонца цъьацца а болх банзар районе советски общества исторе памятникаш хьажара, уж наха ІІадоозийтара, царна доалдара ' даькъе. Из бахьан долаш советски наха фашистски Германеца тІом лоатабаьча шерашка цоаи районна наха а, хІаьта района доззон тІа лийтача наха а карагІдийнача гІулакхех докхкал а деш, кхуаш йоагІа тІехьа-ца маселлаиша кхее еавча мет-те, уж шанкее а обелиск цъьаккха саг бина па кхоачаш латт. Цу сага бохкача больница беша бІаьсти, аьхьи го йиш а дажаш доахка жа, доахаи. Доахаи, жа цІехоеш шийлаш ну беша... Шоаш долчар инГ хьа а еллаш чулехк уж беша.

Тахапара вай гІоза дахар бахьан, - кортамхьъале бахьан йола терко яьиц цъьацца йолча моттигашка. Хьанашъяьра вай Надтеречни район. Хьажар ІІадоладелина дукхаъа ха яьича а ховаъ банзар ну района культура отдела болхлой из хьажар кхайкадарах. Хіаьта республика оргкомитето массеехаза хоам баьчуа тІехьаГІа а районни оргкомитет вІашагІйоллавал сонца цъьацца а болх банзар районе советски общества исторе памятникаш хьажара, уж наха ІІадоозийтара, царна доалдара ' даькъе. Из бахьан долаш советски наха фашистски Германеца тІом лоатабаьча шерашка цоаи районна наха а, хІаьта района доззон тІа лийтача наха а карагІдийнача гІулакхех докхкал а деш, кхуаш йоагІа тІехьа-ца маселлаиша кхее еавча мет-те, уж шанкее а обелиск цъьаккха саг бина па кхоачаш латт. Цу сага бохкача больница беша бІаьсти, аьхьи го йиш а дажаш доахка жа, доахаи. Доахаи, жа цІехоеш шийлаш ну беша... Шоаш долчар инГ хьа а еллаш чулехк уж беша.

Тахапара вай гІоза дахар бахьан, - кортамхьъале бахьан

«Агитатора блокнота» йиъгІагІа номер

Кепатеха араьиьнага КПСС Нохч-ГІалгІай обкома пропаган-да аггитации отдела «Агитатора блокнота» йиъгІагІа номер тІа ІІахо кепатохан да КПСС ЦК Генеральни секретара Л. И. Брежнева «Советски Социалистически Республикай Союза шоаш-такъе итт шу дизарра ҳьажъяьра СССР хьаъь 50 шу дизарра кетаъь КПСС ЦК. ССР Лакхъяьрча Советен РСФСР Лакхъяьрча Советен цхьана хинчача торжественни заседание вьла доклад лаьца политинформацеиеи беседаши кийчъяьра йола методически хьехамаш. П. Ясько. Тема III. КПСС XXIV съездо белгалъяьша новкъа гІолла йола Советски Союз.

«Деза деноШ» ятхача рубрикана кІал кепатох Дунеи хьалъяьтта юкъеъача кхаллаьца деиъа 8 мар-та хетаъь Нохч-ГІалгІай АССР халкъа тІехьожамза комитета председателя Р. Саламонай «Коммунизм хьинаре хьалъяьлъ» ятх статья.

«Толшшагіа йола опыт — дерригача боахамашта» ятхача бубрикана кІал я «Гойтинский» совхоза директора, Социалистически Къьхьегама Турпала А. Къ-германова статья. Цу тІа дуъш социалистически юрта боахамаш Йолхчоь ешаеш торехеи пайда эларан опытах, совхозе-коллективо «1972 — 1973 шш. Iэи замалаъь хьайбай продукташ дучагІа аьаран тийнаъ ГІулакхех хьайбаи деладерий Ерригсоюзни социалистически яхь, йоаждо-ноаь» йолча КПСС ЦК, ССР Министрий Совета, ВЦСПС, спамца дуъзделеиий 1973 шера белгалъяьча рубежех.

Дуъеи хьалъяьшта юкъеъча тІема хетаъь я «Гаргара . Малъ-болде ешаеш мамаеиа юкъе» яха П. Демченко статья.

«Письмош, хоамаш, заметкаш» яхача рубрикана кІал кепатеха я КПСС ЦК проиитина республике бахьа балах, КПСС обкома IX пленумах, торжественни заседане материалаш республике ДІабовзийтараи йола а кхы тайна а информацеи.

Ю. ПОВАЛЯЕВ.

РАЙОНА БЮДЖЕТ ЧІОАГІЙИР

33 миллионни 349 зазяр... Иззал ахчан мах бола продукци лургъа Дьхьена чжх шера Ларионера промышлении предприятеша с ІІадахача шера хиначуч 6—8 миллион сом лургІа. Цох нохча-гІа дола дакъа ДІаоІаларгда ныъа ҳьаштаан кхоачашдара арахьцаргдолчу товараша — 14 миллиона 115 зазяр сом.

Дика эргаланаан лургъа уж шера Назранеа, хІаьта цун гонахьа ялача юрташка а. Кердача промышленни предприятеи, маь-чубагача цІеной гІирсан хьалдергда ухсяза. Хьалхарча ах шера 175 деззал чуэцарга ухсяза ВІашагІардьлъя йиъгІагІа квартираша.

Цу дакъаъе дикка автуа барг-ба трикотажни фабрика болхьой а. Ужх деноШка гІиъгІоаргаша царна ДІалургда керда хьалдаь 70 квартира йола башка цІеноШ. Царна юкъе хьалде доладдаь 64 квартира чуйола цхьаьнакъ. Цун совГІа кастта царна лаьрча хьалъе доладелгдолаш да ухсяза вагІиъ дезалхо чухошаргьолаш доаа цхьаьна детта 17 ша.

Юрташкарча Советий исполкомашка гІолла хьалъергбе тайп-тайпара гІишлош. Цу гІулакха царна ДІахийаш 800000 сом ахча.

Ишшта я уж деноШка рабона депутаташа 1973 шера боахам дегІабоалабараех лаьца шоай сес-се хиъна цъьайолу цифраш.

Рабона халъха бодхаме, къаьстта медицинан хьалъе образовани предприятешка нийсу кхоачамбоазаран белгалдалъар депутаташа.

Райнсполкома председателя нов. Плиева докладаи лаьца шоаш пренеех къамъяьлаш деш ну гІулахьхаша терхам тІаэзар цъьаболча депутаташа.

Района кертерча лорд нов. Тимурзиева белгалдалъяьхар тахаторча декъараша ДІамадехара районе унаъцІено лорарра гІулакх ІІаштгІоьхьяьхча на хиъар. Районни больница ІІобабзашара баргбоаца дукха нах юха уэийт оаха. Тоъаш мотт1ит. Готтеннай къаьна болъница. Цу тІа, хьарца яьа а йоол ю, чоагІа тишьенай. Дукха ахча дІа а уэийгаш еча ремонташа а дукха новкъостаи даи цуьнна.

Райопо заведуюше нов. Мальсагова халъха образовани бохлошта духьалъяьлъяьча халоашта терхам тІаэзар. ДукхагІа йоча школашкара бераш помещеиеи на тоъар бахьан долаш спортзалаи ловзаранга бо. Хьабаи чулатъяьна, помещеиеташ балъхаи лаьрхіа яьча хьаъна тух лоатталу.

Шеко ш1 хьайбаиа дукх тІехкитайран уж пачхьалкъенга духьа долхкаран ух шерача плановаи говГІа социалистически дежараш а совхоза коллективо хоачашдерхіарах.

В. ЧЕРНОВ,
Сунженски района юртбоахама продукци кийчъяьра цар дикалеи дешашта вола дахчалхьенан юртбер инспектор.

ПРОМЫШЛЕННОСТА ЮРТАЦАРА БУВЗАМАШ ШЕРЛУШ ЛАТТ

ГОРОДО—ЮРТА

ІІадахача юртбоахама шера шоаш бабча балха итоган еш, юрта массе кхъьегамхошца цьканан сапина белгалдоаккх. хІоттама хьалш аьтгуь боаханза хІинрага кинчеиеи: хьалхашка эта халонаш дерригача халъхо гІо дарахи паччаъьлъкеио докхдз новкъостел дарахи эшае вІашТехъалъяьна хинга.

Хьъвкъам бахьанне тІагІерггІа лоатабаьча цу къовсаме дика горо-да городен юртех кхаиттаи цІарна ГІулаеи, болхлой, ахархой, дерригача халъхе йохаррйозна цхьоатгІоа.

Юрта боахама болхлошта хьалхашка лаьтта декъараш толамца кхоачашдара долча гІулакха юкъе ІІоаипкерга доагІаш дола дакъа лаьцар городда къаьстта лелча чІоагІдара планаш оттаяьй городна пред. приятешка.

Дукккача предприятеша продукци къаь юртбоахама хьаштаан кхоачандара. 86 промышленни предприяте, транспорта, гІишлошъеча организацеш шефал лелоду республику 72 колхозаи, совхозаи. ДІадахача 1972 шера города къаьстамхошца 134 зазар сагаи дахьккар хьувкъам чуэцача, хІаьта автотранспорта болхлоша 36 зазар соагІа машино - ди. Грозненски авиотряда болхлоша удобренешца хьаьидир 900 зазар гектар совГІа оахам даьи яляташ ІІадайиеи дола лаьттаи. Планаи соагІа кхай кхъьегамхошка кхьъчар 300 зазар тони гаргга машинашка чудетта тайпа-тайпара дьлттаин сийрда мехханизматаш дукхагІа. Адетоновай завода коллективе хьайир 5 миллион 740 зазар сома маьхь Б-12 яха доакъара концентраташ доакъара дрожжаш.

«Чечингельстрой» треста коллективо хьалъяьй 2.9 мли. сома маьхь хьайбаи чудоахкалу комплексаи. Ишшта хьал а яь Грозненски шурий совхозе ДІаенай цо 10 зазар хьакъана лаьрхіа хьакхий - товарни форма помещеиеи. Цу тайпара комплексаи хьалъеи латтт «Гойтинский» совхозе. № 1 йолча шурий совхозе, Джалкинский совГІарча оалхазарий фабрике.

Республика колхозаштеи совхозаштеи докхха новкъостал ду городда энергетикаца а. Цар кхоачашдьлъ 2 миллион сом балхан. Эксплуатаце ДІаенай 379 км. электролиеш, 2 электроподстанци, кхоачашдьлъ ремонтни базаи. Цу гІулакхо лаьхьий гІаьтеи хьайбаши лелдарий кхъьегама обсарле. Хіара шера 10 азарнера ДІахоаваеи студенташ, профтехучилищаш школаЙн деззарш дерриг хуэ кхоачашдьлъ, хьажкІаш чоагІа новкъостал деш.

«1971 — 1975 ш.ш. материально-техничеи базу вІоагІарра республика колхозаштеи совхозаштеи йоккхостал дара ле деззаи шефай новкъостал дара ле деззаи шефай новкъостал дара ле деззаи шефай новкъ

ТIехьабусараш хила йиш яц

ПЛАН КХОАЧАШЪЯР — ХIАРА ПРЕДПРИЯТЕ ЗАКОН

Иkлагlча пятилетка ходдамбеш долчча кхоалагlча шера Нохч-Гlалгlайчен гIишлошъечен субподведомни организацеи, гIишлой материалийн гIишлой индустрен промышленносто предприятеи боллхлоша, инженерно - технически боллхлоша, гIулкхерча наха тIаийлад донккий социалистически дехкарашт. Денгара денга шерарIа яржаш латт капиталин гIишлош хьалъара тIехьара социалистически яхь.

Дика Iадолалаьл ер шу № 7 йолча треста МУС-а, «Чечингэлстрой» треста, «Чеченингушнодстрой» гIишлошъечен управлене, «Чечингэстрой» треста, Нохч-Гlалгlай гIишлошъечен управлене СМУ-3, 4, 6, 7, 9 коллективаша. Цу организацеи кхъеларчой ух шера хьалхарча деношкг а денз шоашта тIалатта бехкохам кхета а бешъ,доккхий социалистически дехкараш тIа а ййца хьинар кхо па деш кхъьера болабелар уж толамца кхоачашдара.

Партийн, боахама, профсоюзни организацеша Iалашдаьл социалистически дехкараш кхоачашдара дола хьаьаш, уж организационно-технически мероприятенша, материальни кхъьегамен ресурсаша «Iоагlа деш, хIара бригадина, участкана, управленена хьалхаш гIишлош хьалъара тIехьара социалистически яхь.

Дика Iадолалаьл ер шу № 7 йолча треста МУС-а, «Чечингэлстрой» треста, «Чеченингушнодстрой» гIишлошъечен управлене, «Чечингэстрой» треста, Нохч-Гlалгlай гIишлошъечен управлене СМУ-3, 4, 6, 7, 9 коллективаша. Цу организацеи кхъьегамой ух шера хьалхарча деношкг а денз шоашта тIалатта бехкохам кхета а бешъ,доккхий социалистически дехкараш тIа а ййца хьинар

1973 ш. январь беттa план кхоачашъяра проц.

организацеи	начальник	парторганизацеи секретарь
Нохч - Гlалгlай гIишлошъо управлени	84	И. Н. Воронович
гIишлошъева управлене СМУ-1	65	А. М. Базоркин
« » СМУ-2	65	Е. Б. Колмова
« » СМУ-11	54	Г. Р. Садыков
« » СМУ-5	54	Г. Н. Васюк
«Севкавгазпромстрой» объединенне СУ-9	67	А. А. Кабанов
« » СУ-11	65	Н. И. Южой
«Чечингушанко» ПМК	55	И. Цечоев
Юртбахама министерства СМП-131	50	Р. А. Омаров
	74	Яхъута

		А. М. Базоркин
		Е. Б. Колмова
		Е. В. Чумакова
		М. А. Горкна
		А. А. Батыжев
		В. Прокопинна
		П. Я. Воробйев
		А. М. Хисанов
		Е. М. Асрнян

Ерриг республика хьанйача гIишлонхоша бетта дька толамаш дика дан. Подрядни балхан дара план 95 процент мара кхоачашъяьш. Цхьадолча боахамий кулгалхошца е йоагlлача тайпара выводаш яьш Iадалаача шераrIа Iана урокех. гIишлой подразделенешка, гIишлой индустре предприятешка Iана замалаьх ритмично болх байтара йола мероприятеш чакхъяьхаш дар.

Ух шера Iай шелал эттача хьа дуккхача гIишлошъева мотиг ташкара болх сеца лаьттар. Январь бетта де деза балхалашехьа дикка кIезнгарIа хилар «Севкавгазпромстрой» объединенне объекташа, Нохч - Гlалгlай гIишлошъечу управленне подразделенешка чакхдьха бетонни балхаш. ФунгарIа дча а шиъ ханнаьх Iана хийла ца еча цхьайогуча СМУ, ПМК - кулгалхоша цхьа план кхоачаш ца етташ ют. гIишлой индустре предприятешка бен боле болх телхабу. Партийни профсоюзни организацеша боагlгlача тайпара болх вIаштIехьа та баьккхача кулгалхошкара доагlгlар ъца а дехаш, царна цIенхаштта бехк баш, бе-баьнха ца хеташ тесса битаб ва болх, шоашта тIадьалача гIулакха хьалхаша латта бехкгочкам кхета а ца беш, цхьаболча кулгалхоша дош ло, дехкараш тIаийлг, хIалъа уж кхоачашдар. Масала, Нохч-Гlалгlай гIишлошъечя управлене коллективо социалистически дехкараш тIаийлалар Грозненра цIена здания 1972 шера хьалъяь йнстежкга. Цу управленне СМУ-6 (нач. Самойлов, кертера инженер Яновский, парторганизацне секретарь Кобельникова) коллективо 1972 шера из объект хьалъеча хьалъжадъь хиннача 390 ваар сомах лайда нйгар 92 ваар сом мара хиланзар, вешта аьлча 24 процент.

Гlишлошъева управлене уьх шераrIча декхарш тIа а белгалдьакхха да цирка здани хьалъяь йоаккхийга, хIанз а СМУ-6 коллективо цу объекте кьастта во болх бу. Из хьалъча январь бетта за хIинга план а оттаяь цига лайда эца хьожадъь хиннар 25 ваар сом мара дацар, хIалъа январь бетта лайда нйгар 13 ваар сом мара хиланзар.

Цирк хьалдеча ю болх бен а «Юстальконструкция» треста Грозненски монтажни управленне (нов. Панамотнди) коллектнв. 1972 шера декабрь бетта цирка чурча тховна эца элементаш вIашагIйоккхара эцаш дола кийчон балхаш чакхдаха а монтаж ярца балхаш 1973 шера январь бетта IIалалаьл а Iана денйаьл цо, из хьоачашдьяьш. Кийчон балхаш чакхдалхдан февраль бетта а. Шоай болх Iаболабабан кхьйолча хьоачаш цу оттаяь нот. гIишлой индустре предприятеша бен боле болх телхабу. Партийни профсоюзни организацеша боагlгlача тайпара болх вIашIехьа та баьккхача кулгалхошкара доагlгlар ъца а дехаш, царна цIенхаштта бехк баш, бе-баьнха ца хеташ тесса битаб ва болх, шоашта тIадьалача гIулакха хьалхаша латта бехкгочкам кхета а ца беш, цхьаболча кулгалхоша дош ло, дехкараш тIаийлг, хIалъа уж кхоачашдар. Масала, Нохч-Гlалгlай гIишлошъечя управлене коллективо социалистически дехкараш тIаийлалар Грозненра цIена здани 1972 шера хьалъяь йнстежкга. Цу управленне СМУ-6 (нач. Самойлов, кертера инженер Яновский, парторганизацне секретарь Кобельникова) коллективо 1972 шера из объект хьалъеча хьалъжадъь хиннача 390 ваар

ШИН БЕТТА ЗАДАНИ—ЦХЬАН БЕТТА

Доккхий дехкараш хьалхашка оттадьь Iадолалаьр ер шу тха промкомбината коллективо. Промышленносто, транспорто, гIишлошъева кхъьегаш болч ма яьа юкъе Ешригсковни социалистически яьь кхайкае вьина КПСС ЦК СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК бьа соцнам чIоагlга наьлаболл тхона болхлой хьинар, творчески кхъьегамга оьсарле айеча.

Цхьа чинут эечьа ца йоаеш хIаране — пишнена хьалхара яхача денйаьл кхъьегаш ба тха промкомбината болхлой. 8 феврале денз марта чотах кхъьегаш ца тхо.

ХIанзалца арахецаш хиннарел совгlа пхе тайпара керда продукци кастта арахецаш болаберга оаха. Дукха ца яллаеьха болх бе йоллаургыя оаха тхоай болхлоша лаьрхIа хьалъяь столови, тика, кхыйола бытовой мотингаш. Тха цехашка кхъьегарий хьаштаа тоадара бзарам лакхарIа ме хул дикагIа йеларгда производстваца тIулахсаш а.

М. ЛАТЫРОВ.
Назранерчч промкомбината директор.

Говза механизатор

Хьун тIехьашкара тха машина звраинккача Шелковской район д «Путь к коммунизму» яхача хозхоза «Арчаково» яха участок уллалъар.

— Хьакъьабар вай хIанз, — аьлар шоллагIча тракторно - хаш леладелча бригадн бригадира Мороз Василий Данилович, — гой шолпа дIа, дика бинте латта ца чах детта аргIа? Цига хила веза Степан...

Шоллашца дIатувсар докъаденна ца, Шоллча бегаш деш кедай хьувз пресса тIа ча дIатIатувсаш боахка мехкарий. Цуа тIехьагIа дар деррига а прессовшка Бондарев Степан Васильевичах тайпна да.

Ца соцаш болх беш я цун агретат. Ший болх дика бова прессовщика. Цьхатарра хьалйисташ латт дIакъовлъя кийчъь тохара. Ший гIончашца цхьана дийнахь 12—14 тонн чах тюкаш ю цо, задани 8 тонн йолча.

Тхо бIаргалдйча салаIа, аьлна куьг лостадир Степана. Фуфайка тIера дом Io а баьккха бригадира хьатIаверз из.

— Хьакъьабар боллабьб аз хьо волчч, — аьлар бригадира.

— Дика да, — велакъежа моарша хоатташ куьг хьакховдадир Степан Васильевича.

— Дийм цхьа болх бе кIордадьделий хьона? хьаттар аз.

Духха ха я хьо уххаза вола.

— Гой пIолиз, — аьлар цо, — эцаш дола гIулгlах дечча хана цIаккха кIорда мичча ду. Цуа совгIа цхьанна хьукаргIа мел хул цу балха кхайленаш дикагIа йовз.

Степан Васильевич дIадахача цера ноябрь вайзар сона. Цу хенга-йа-гой болча долхзш нахьа шин оагlорахьа дада лаьтташ зяба ахь бахинабар колхоза ялат кхедарш. Вlарг ма кхоачча хIлар яре. Юкъ-юкъе бIаргагора из тедаш саннд хий дехка дахча каналаш тIа хьатIабалина эра.

Цу хана Нарсалайра сона ца аргIа. Цуна гонахь нах хьуззар. Царна юкъе вар Степан Васильевич.

Цу хенд дена дагадоагIа сона цун доккхий. Из пхо балха куьгаш. хьыреча лохорг дегI, еланена юхь..

Цlахьказза вIашагIйхетар ухх Iай хIлар тха. Колхозерча гIулакех. Степанца къьегача новкъосташ кхамаьр дир. Хlъьа шийг кхамаьл доладнча лаьгIвер-дар трактарист. Массане сина болх бу оаха, кхы Iа яха дикка хIаманг карагIдувлаш. Цхьабакъда. Степан Васильевич дика вовзараша хозен дикен дувз цох.

— Бондарев ях Iа? — юха хьаттар бригада учетчика Кравков Борис Владимировича, —вова, дика вовз! Дикагlйола прессовщикий звеньевой ва. Из коллектнве сий деш саг ва.

—Аьлий хьажкIаш лелаеча звене болх бен яр из— тIатехар бригадина, — дика кхейир хьажкIаш. Цуа тIехьагIа Степан доакъар Iалашдеш, лаьтта оахаш, удобненеш товсаш тIлар.

Шийна тIадилъ модлагIа гIулакх тешнамен кхы саг тIехьалъа ца неделе хоачашдеу колхозе цIа хезачч механизатора. цун трактор цIенатIчарех еше а. Ийлагlа шу цIена Степана цу тIа болх бу.

В. УМАНЦЕВ.

ЛерттIа кийчо ергья

Ух деношка хьинар ца кIодеш балхаш деш ба Шелковской района «Путь к коммунизму» яхача колхоза кхъьегамхой. Фермашна доакъар Iалуьлаш, кхашка организационни машинаран удобреш дIаувзаш, мастерскешка техникана ремонт еш, кхыдола балаш деш ба колхоза механизаторашца.

Дика кхъьегаш я № 2 йола трактарни бригада. Цу бригадера цхьаболча механизатораш шурий фермашца доакъар дIатIатувсаш ба хIанз. Социалистически яхье а башина болх бу бергигача механизатораша. Сменни чорнаш тIехьхоачашъеначра ба трактористаш Панков Максим, Еллариноов Михаил, Молодцев Александр, Петров Дмитрий, дукха кхыбараш.

Гурахь дIадийнача ялатанча подкормка еча механизаторашта юкъе социалистически яхье хьалхе лелаеш ва трактористе Белоненко Петр. 1400 гектара тIа дIадийнача ялатанча подкормка яь вавзнар из. Шоллагlа йола подкормка еш ва механизатор хIанз.

Юрта боахама инвентара ремонт елга дика лел. Итташ, жатканш, цIакIаш, дукха кхыйола техника хьашка араяккха мара ца еза хийча латт.

Е. БЕЛИКОВ,
бригадира гIочча.

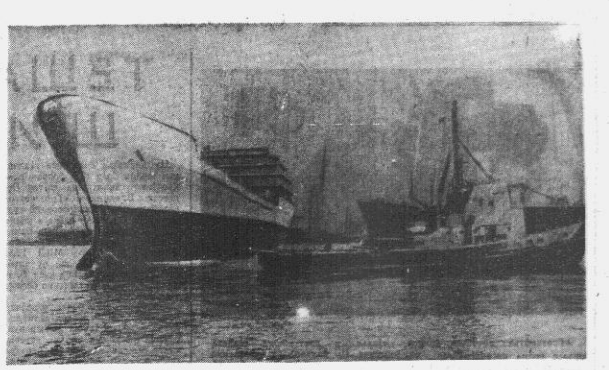

ПНР. Шешиорча А. Варске шерагIча верфе стапелаш тIара ца ту доссадьяьл Советски Союза лаьрхIа дола «Максим Литвинов» яха универсални судогруза.

СУРТА ТIА: «Максим Литвинов» яха хоша.

ЦАФ — ТАСС сурт.

СЭВ ТАХАН: ВАХАРЕ КХОАЧАШЪЕШ Я КОМПЛЕКСНИ ПРОГРАММА

ВIашн экономически гIо-новкъостал дара Совета Исполнительни Комитета хьоахIче цIьолагIа заседанн хилар Москаре. Заседанне председатель хиннача ЧССР викалага новкъостара Франтишек Гамоузага массехь.-хаттара жоп дацар Прагера АПН корреспондента Драбкин Александра.

СЭВ Исполнительни Комитета хьоахIче цIьолагIа заседанн — 1973 шера хьалхара я. Фу хетт хьона СЭВ дIадаьхача шера бахьа бахха тIа оттара лоарIхамегIар?

— Дlадахача шера бокхха болх бир механизма СЭВ членна вIашн гIо-новкъостал делга дIахо кIоргдараеш тоадареи Комплексни программа -кхоачашъеш а социалистически экономически интеграци дегIайоаьеш а. Дlахо тохкамаш дир интеграие механизм дегIайолаяра дукхаача чоалаяне дешашта, материальни производства сфере вIашн гIо-новкъостал керда методеи элементеи — экономически Iилмаи - технически дегIахазра прогноазш экономически Iилмаеи политикан консультацеи кийчъеи, производства цхьаболча довкъоьча тайпаран дегIадоагIlага хьаит болча механка цхьана планировани ерен, цхьана Iилмани технически тохкамаш дареи, производствена специализацни кооперированн ярея дахьче.

1972 шера, хоиш махкилара, вIашн Экономически Iсси гIо-новкъостал дара Совета член хилар Куба Республикаи.

СЭВ балхаз дувцаш, хьоаха ца йича ялаш, дунен халкъашта юкъера хьалхаша кхыда ювзеина цхьаболча гIоалеи асвекгнаш. Советски Союзан кхыма социалистически мехкашен машар бара тIаерзаяь политика дIаяьхара доарIхамеш толъяьш карагIдайлар дIадахача шера дунен халкъашта юкъера хьоаха арене. Из бахьан долаш дика гIа дIахьелхаяьхача бахьнера. Ворпан деррнгача дунен тIеи машар белга цхьан кога тIа дикиеран цIьатарар борз. Фашн политически экономически гIулакхаш дегIадолалаган. Дега бокха тоам хиларша белгалдаха йнш я, ГДР йиззача бокъон статус муьхьара деш дунен халкъий юкъера-ба-кхъьарча гIулакха юкъе хинна оьлангара хувцамаш.

Дунен тIара событеш цу тайпара дегIаахаро. Комплексни программа тIехь-тIехьагIа кхоачашхиларо сина, новкъостан ду дунен халкъашта юкъе СЭВ сий тоагIде. Цунна дола тешап да СЭВ-ца вIашн гIо-новкъостала гIулакхаш леладара кхоалагIча механийн дунен халкъашта

ОБЩЕСТВЕНЫЙ ПОРЯДОК ЛОРАЕШ

ТЕШАМЕ ЛОРАЮ ШИЙ ПОСТ

«Грознефть» автобаса шофер, штате воаца автоинспектор Хакиев Трам массеях шу да наькъашка ехерамзлен бокъонан кхочашъяра тІаьхьалам лоаттабеш вола. Из кист-каста го йина ТІаьхьайна наькъашка ТІехьажам лоаттабеча автоинспекторашца цхьана тайп-тайпарча посташа дІалаш лаьттан. Дукхазза вийсинна Трам автоинспекторица Карагеев Федор Степановичаца ГАИ поставка ха тІа латташ. Цу говзача боалхочурягца наькъ тІа нийса тІаьхьажам лоаттабара духхьа кхайкинан йІзай цуьн.

Нов. Хакиев дарин теркам тІабахийте хьожаш хуьл водителей документашка, транспорт техническа дикача хьалха тІа йиІ тохк. Цудухьа ГАИ кулгалхочаца шоай автоинспекторашца кхъана халачен бехкотохкамерчеи поставка тІаьхьожам лоаттабелга тІадеха цуьнан. Цу баллаца из вуззавенна хиларо ауттуьх боадийр цунга ший производственин декхарап а дика ка йоалаш кхоачашдеш.

Шийна тІадилала общественин декхар кхоачашдарца хьинар кхо па деш вола из духхьала Грозненски горисполкомон республика МВД министерстван сийлен грамоташ ахчан премени теІаш белгалбаьлхаш. Дукха ха йоацлаш республика чурча ГІулакхий министро совгІата кулгах доалладу сахьат денна денал долча общественника.

СУРТА ТІА: общественин инспектор Трам Хакиеви (аьрдехьа латтар) автоинспектор Ф. С. Карагееви водителя документашка хьожаш ба.

М. ЛЫКОВА тексти сурти.

Яхьа итогаш яьй

Республика чурча ГІулакхий министерства органийн подразделенеи кулгалхоша партийнин комсомольскин организацеша цхьана ДІадахача шера дикка организаторски хиетамаш (болх чакхбаьккхачар лични состав СОГ - Нохч - ГІаллІайчен автономни а хьаьнь 50 шу дизарг яха ма йоагІаца нахьалатара тІаргІаьккхар духь). Яхьа итогаш еш гучадалар соахка милларе дукхахча подразделенеша шоай бахча дика хьоахамаш дахлаца. Шоаш ГІанйиш дехкарш тІехкоахашдир Сунженски, Гозненски, Гудермески горрайорганаша. Цу районаш отделаша зуламаш лаьрш хьагчабогІа ГІулак дика вІашІехьажахьаькхад, зуламаш ца хилийтара беш болх профилактически болх гобар бахьан долаш кІезиглаьд общество хуьл зене гІулакхаш.

Социалистически яхь вІашІехьажкхара тІехьожам лоаттабара МВД вІашагІоЬола хиннача Центральни комисее белгалбаьхьар къаьст - къьстача профессеех хьобашинарш. Иштта, «Реснулика дикагІоЬла участкови инспектор» яха цІи ерал В. И. Кирина, «ДикагІоЬола милицийонер» нов. Косумова, «ДикагІоЬола следователь» — капитана А. И. Темирбиеваа, «ГАИ дикагІоЬлъ инспектор» — В. И. Афанасьева, кхачарца.

МВД органийн подразделенеи кулгалхой партийнин комсомольскин организацеш хІана шоай иІна политико - кхетамаш бокъ тоабара, личчи состав цІтІалоргІа кхоллаГІа холдамболашаГІа долуш шера социалистически декхараш кхоачашдара оарцагІьяккхара тІаучхийт.

Д. БОРИСОВ.

Шоай лоІамера гІончий

Шелковской района чурча ГІулакхий органий болхлой дика кхетадеш бе ихьанара бувзам чІоагІа хьаьрга хьежжа мара шоай балха ахьтув баьр ца хилирах. Цудухьа денгара денга из бувзам чІоагІе гІерг ца, хьежеш тІа ю кхъеза тІас машинера повкъостал деш йолча дружинашта. Района станцнай улицашка кастката бІарг аро яьш и шоай балха декхар кхоачашдеш, ахьтув дехке общественин порядок теххайой хьожаш улицашка гІолла лела нах.

Бехкотохкамер хеташ леладу из гІулакх «Чешнугьлкоотстроя» ПМК коллективе. Цу ПМК начальника А. М. Медведева а, профсоюзни организацие председателя Б. Г. Фенькье а цу гІулакха хин-ханнаьха дежурстве бахара нах оарцагІоаш. Кулгалхоша даран дружинай балха тІаьхьожам лоаттабу, цар дежурство чаьх машта яьннай хьожу, уж эшаш хилча автотранспортаца Ілалашбу. ПМК болх бечарех 1-ран из гІулакх хьаллаьца милице дружинаца го гІо деш 101 саг ва.

Иштта шоашкарга дика гІулакхаш гойташ йола дружинаи вІашагІЬехкий Шелковской район отдела (директор нов. Н. В. Горобец), Шелковской ПМК (начальник нов. В. И. Морозов), Червленая станце (машрошгаба начальник нов. В. Золотарев). Цу дружинай доакхошкай новкъостаца: духхь зуламгІой хьалийбеб, цар дь хаги гІулдаккаш хьагчадьяьлл, общественни порядок техкае гІертарап юхатеХаб.

Цу ныха даим йоахко ю оазе, цар балха боагІаш бола доттаг чел. Хlаьта дикагІоЬла друзьяш никах баркалаи яхаш премени телаш белгал а боавт.

И. ДАВЛЕТОВ,
Шелковской района чурча гІулакхий отдела начальникан заместитель.

МИЧАД ШУН ГІО, БЕРИЙ ДАЙ?

Ер тема хержай аз бераша кхетам балара гІулакха дЬыша деш дар дожкха хеташ новкъостаца ба. Цаьех дукхахчаьрга гІулакхел совгІа берий дешаца лоаттабеш бола гІаьхьожам а берига новкъостаца баламатта - дечиг гай. Малаш шуна ваша цІерга чи урокашка, дневникаша, тетрадашка, кийчьеча портфелага хьежар, вьина дьыа хаттара ма нанас, вежарашца, йижарашца деш хилар жоп делар духхьа духхарГІораш.

Цьыа хана маІача наха цІарІара гІулакхаш ца дара ший баьхьаш хиннад. Хlана вьича, духха дар цар кхыдола хала балхаш: заводашка, кхашка, е шоай коькарта. Цхьаьбакъда, хlана халаца боахаме цьыщшаначьа мара дисдан дуьхь физически къаьстера деш балхаш. Цуьг совгІа дикка тоаделнад советски наьха хьалаш а. Паччахьалкхенах. Бахача наха леча коммунальни гІулакхий боарам аЬкалар балхаш долаш дуккхача маІача наха шоаш муьгьабалхаб хьалхарга цІаьста деш хиннача гІулакхех. Хlаьта еханаьха бахамаш тІа. хьалхарга оанна, дисдинна а хьыдола цІарІара балхаш а. Цу тІа вайна ховш ма диІ. хlана дуккхагІоЬула хьанна а халаца боахаме маІача наха нийсса къаьстенга а.

Новкъостъ фу гІо ду шуна дьыша, вьина из классе дьыа хаттара шъа нЬаьк аз шийга фу хет а ца ховш вигар. Цо аьлар:

— Тха папас дахча цІа а дийр, салоп.

Маіан де мегарда. Вол воккха ме хул дуккагІа дьыа тера ласт. цуьнга ший дьыс вигза кьонах мегт. Хlаьта, вийна соап ма ламбара, цкъаьлоча еблззача кьонахеша» шоай нсташта цІаІга гІо дар кІезига лоарХІ.

Ала доагІЬ бераша шоай деша ле ца ломадаьр тІехьаГІа из хала дале а дуккагІа дьыа деша е производстве , е арме къаьргдогІа. Хlаьта а шІаккха дицдаьлгІйта йийг яь хуьш доагІача бера дуккагІоЬала ха ший деша боакхкхига. Царна вийсна кхетам бола ягтара тьыла дехьаригІа ба берий дай.

С. ДЕМЕНТЬЕВСКАЯ,
г. Грозный № 19 боача школа хьехархо.

НИКЪ ДИКА ХИЛБА ШУН!

Тахан Берданск яхача городе СССР шоллагІча тура хьалхара мотт ккхара куртболча спортнин хьашка даьха лаца йоза ван республика «Ан класса мастерий «Автомобилист» яха волейбольни команда.

Цу яьхьашка дакъа лоацаш хурсташ ГІлаьнгашкахь «Динамо» Министерства «Буревестник», Вильнюсера «Куро - аппаратура», ишта кхьйола волейбольни командаш.

Шин кургак чакхъяьрга яьхьаш.

Вай «Автомобилист» яха волейбольни команда дика кийчьенай цу яьхьашка. Лакха тоавза йоалаш ба волейболисташ Гасанов, Бойко, Болосенив, кхьбараш.

28 февраль чакхъяьрга Бердинскера спортзинан яьхьаш.

М. БОНДАРЕНКО,
«Спартак» общества председателан заместитель.

ШАХМАТНИ ТУРНИР

ЧАКХЪЯЬЛАР

Лаппаше чакхъяьннай РСФСР-е шахматех хьалхара мотт яккхара йола зональни турнир. Турнире дакъа лоацаш хиннача 60 сага юкъе бар шоай автономни республикин, кхашка, общества хьалхе ян яьккха спортсменаш. Цаьна юкъе 3 спорта мастер, 53 спорта мастерала кандидат.

Турнире хьалхара 3 мотт ишкха А. Писарев (Боянск), В. Шаповай (Воронеж), А. Остреснве (Ростов) лоазарга РСФСР хьалхара мотт яккхара финале зиІлаГІча дьыле. Хlаьта вай республикин цу яьхьашка дакъа лоаш хиннача спорта мастерала кандидаташа А. Хантен. Хь.-М. Ошаеван кхачарца аййьаьр 12—19 мотт!гаш. Цар шине яха а хlоачашдо спорта мастерала кандидатаЙ нормативаш.

В. ЛАНСКОЙ.

Теникий театр — Наьсарен районе

Дукха ха йоаллаш Нохч-ГІаллІайчийн теникий театра ГІлаГІай труппа Наьсарен районе гастролашка яхар. Уьш деношка Яндре дахана бераша хьехтар Дагестанера берий аздухочо Ахметзянс Абу Бакиде вгьаьнь «Собрат мой Дауди йиллаш кІорит Цинсе пьесах йола спектакль. ЧоагІа езаелар цаьна яз. Цу спектакле дакъа лоацаш ду актерал Рустам Хьамбекар, Имагожев Осман, Ахмед Тамара, Костоева Хьыса кхыбараш.

Дlахо йолача хана Маглаобекен Куьмаевскин районерча бераш долча хьоашалгІа гІорга тера гІлаГІай труппа.

Б. АБАДИЕВ,
театра директор.

Редактор Т. А. ТЕБОЕВ.

ДУНЕ ЦХЬАН КІИРАГІА

ВЬЕТНАМСКИ ДОШ КЪАЬСТАЧУЛ ТІЕХЬАГІА

Тхьа итт шера духхьашка бетта календарагІа керда шу машара хьалашка дездно вьетнамскин халкъо. Кхаьнй - коттамкъалеп вьетнамай историе чухь эггара бІзхаГІен лиларІен хинна тІом къоьсам лоаттабеш йола Вьетнам кот а йолаш чакхбаьлго. Эггара хьалха вьетнамски халкъа денал, майпал, тирралал бахьан долаш яьккха из котало езагІа и американски империализм санна иза болчеп кхеамечеп моастагІчоь духьала лоаттабеча къоьсама кюгьеча яьккха из хиларах.

Вай вьетнамски доттагІаша белгалдоах, из котало тІема, дипломатически, политически фронташа Советски Союзо, социалистически содружества вьетнамски халкъа дика дехьканех мас сагІоархьарчеп новкъостадах къоьстаг йиш йоаш хиларг. Цу тІема шерашка, — аьлар ДРВ премьер-министра Фам Ван Донга 15 февраль ше ТАСС-ен «Правдан» корреспонденташа питенвлу луш. — тха халкъе эггара кхоачагІа бар советски нах. Уж шоаш а бьынаг тІемах чакх, шуДухьа хов парна сага кІонахчалла мах а сагатонил мах а. Со дог тийна ва, оаха котало яькъка советски нахаш чІоагІен дер тІарен дика хеташ хиларах».

Белгтала, йоккхий халонаш тІакхьачача шерашка, американски интервентий милликни эскарон пар хуллаеш ВІадокитан вьетнамски лаьттах кхетача хана, вьетнамцашкара тІаІген балеп ший дера хинна лазар санна хиттад советски халкъа. Тахан Вьетнаме тІом соцлагерн машен юкъ хьакъехьара, американски бІчн США союзникий бІчн вьетнамскя лаьттан тІара цІенбаь Іозьарабокхкига, тІемаца е кхыча тайпара КъоьлбеГкен Вьетнама кучча ГІулакхаша дІахо юкъеГертлера Вашингтоно соцлйтара, 1954 шеранра Женевски соглашенеша лаьъхіа хиначу тайпара Вьетнама кортамкъалеп, суверенитет, территориальни бІарчал бакъъьяь тІазшиген толха ца еш ютилгси оттаеш йолча соглашенена кулгаш хьадаза дуьхьалена царна хинна дикахетар шийна хилча санна хетвай халкъе.

Дуккагlдола вьетнамски халкъ вьетнамски авантюра йоллеш наха хьалхара денгтоно а дена ВІашагІкхиттача Штаташта эхь тІахкоахадьыа бІехача тІема духьала хиннад. Агрессеена ньча духьалено Америкина шийна хьех хьалхийтаб Іазан озаонаш тІупралашш. тІема духьалара болама кхуьралхойн юхь йоллеяьш. «Тема техника лоамаш легарга наха хьалхашка, — яхаш илли дьыад лаьттахьа хьалхалаьрчоч Фил Окса дуккха хьараш нах гул а ауш хиннача тІема духьалара митингашка. — ДІабола а балалеха шу тІем тІа ийша вай».

Пентагона дапнесеГІа, Индокитан халкъашта чот-са вь варгвоацаш дукха саготонаш тІаьхьоачаьхьа американски экхаьх 56 хьар соглІа вийнеп 303 хьар чоннаш яьш салте а экхаь а къастаъь. Духььыа тІема тІулаехашка ДІадаха американски яха, официальни американски статистика яхаоч, 136 миллиард доллараз тІехьажа, хІаьта бІарчча хьайІаеча. сенатора Мэнсфилда белгалдоакхкачоч, цу тІемаца 400 миллиард доллар дахад США.

Вашингтонски политикаш алпха ца хоаш гІалат боккларах хьаннаш ха хІана дицдаь вьетнамски аванторга. «США Вьетнаме чуйттара», шоашта шаьра гушшехьа а, шоаш толам боаккхарг!ахлаьрг тешаш дьыд ма хІамах», — дагалоацхийтар Десси Гелбз, тІема шеранна Пентагона даккхера гІулкха тІара болхло хиннача. Геома низаша йолаяь интервенции США империализм лаьъхіа хьалха. Азера социалнзма Фоопост Ліанкха, Вьетнама. Лаоса, Камбоджа халкъий ,къамал - кортамкъалеп къоьсам тоЬабе, дуьнеп антиимпериалистически низий хьотадалар долуш Гюртар дар.

Хlама хиланзар! «

— Уж чрокаш Іомае еза, — белгалдоакхх «Нью-Порк таймс» яхача газето, — ТаЙоалаГІача тІехьаГІа «Кум пІаьхка ишийна йиш ю Вьетнаме хиннан» — из къамал лозунга хьисанера ца хІама а хиннад ДІаттад США.

Хlама тешш дог долгІа, парижски переговорий тІехьаГІа тоаге белгалдоаш Вьетнама дика кхетамаш реалнзни Вьетнаме тІом соцлабаеп маттан юхаоттабареп хьакъехьара соглашенин кхоачашъеча «Вьетнамизация» политика гаргех тухсалуш йола Тхиеу режим соглашенин толхаяьтта гІерташ ший хуь дой а, тІом тІаьта лаьъІхуш болх боаннаш йоаш бахьенене а.

Къъльбехьенеьье тнамски шин оагІона — РЮВ ВРП-ехеи сайгонски администраце делегаташ тех юкъе Париже дискуссеш йоллеенай ший мучьагІа хиларг йола Къъльбехьен Вьетнама боакъонна ювзеена йола соглашене положенеш чакхъьхара гІулакха, Ховш малларга, боакъонна бакъъу къъльбехьене ши администрацин, ши экзар, цар тІаьхьожам доаттабеп йола ший ши зона хилар. пулуьхь къъльбехьене неоколониалисти порядкаш юхейта, дерриге Іавлал сайгонски администраце бе дахийта гІеитила боакъо йоанар тІедиспансера концерт (нохчий меттала).

21 февраль.
I ПРОГРАММА:

16.00 — Передачай программа. 16.05—Спортах боча беседа. 16.35 — Воспола телевиденеи. Лампи - популяраи фильма премьера. 16.45 — «Коммуництически партин манифест». Марксизма хьалхарра программа документа 125 шу дизарга. 17.15 — Дешархошта йоаш передача. 17.45 — Концерт. Советски патриотизмани социалистически интернационализмани. Цуьга беседа. 18.40 — Воспола телевиденеи. Бераша йола передача. 19.00 — «Хьа». Информационни программа. 19.30 — Воспола телевиденеи. Хоккей: СССР-а чемпионат. ЦСКА — «Спартак». 21.45 — Воспола хьакъехьара зулам де тарлуш яр хьакъюкъера зулам де тарлуш яр хьакъюкъстае. Моллаиїча саго ніалла ерзал ца деш дюсаа негаш долча ніемигача хіаман а хьисан де ховвш цох хатар ца далийтара сиха оарцагІоаллаин хиІа вовад инспектор. Цу тайпара говзал хІанз йоллаш ва Владимир.

1972 шера кІыча новкъостаца гІо а деш ший участке хуьд зу, ламаш диккз кІезиглс аьттув бІзнибб цунга. Из иштта хиннад зуламца ца хилийтара цо профилактически болх а деш автомобилаш техническин дикача хьала тІе лечой хьожаш цІенкхаттта тІехьожам лоаттабаьлгІа.

Каст-каста хул автоинспектор автогаражашка вахе. Из дика ровз «Грознефтеразведка» обьединенне АТК № 2 болча гаража, «Вторчермет» гаража водителаша, кхыча автобоазамай коллективанга.

Общественни инспекторашца айхта бувзам лоаттабеш лелаб ший болх нов. Веденевга. Автобоазамашкара водителаш дика бовзаш хиларо йиш хуьлийт цчгта ларна мехара дикагІбараш белгалбаха а уж ныкъ тІа тІаьхьожам лоаттабаьга юкъеза а. Иштта чу водителех бі ка. Ишттача Кирова цІерагІча поселке кхьыьар уж. Тіакхгд кохнерга йиш ю кхьыьчиге ца уу вахьа пси сиха ара а лийлха бовда бенна-бар, бокъала ГАИ болхлоша кьа а лийлг мотт!ге богар уж. Тіакхга законо доагІаш дола таІазар дир царна.

Цу тайпара масалаш комсомольца Веденевга Владимира балха кІезиг ахьаза. Бакъда хьежар ломаш хІоттача автоинспектора даим шийгара денал, маькарло гойташ болх бар бахьан долаш зуламхоЙ «Іалахабалййар цо.

Дlадахача шера лоаттабаьга яьг тІехьажа хьокхамаш дахарах «Нохч-ГІаллІай АССР МВД дикагІбола автоинспектор» яха цІи а луш республика чурча гІулакхий министерства сийлен Доска тІа хьалтехаь цун сурт.

Б. ДЕМЕНЬЕВСКИЙ,
республика МВД политико - хкетама балха отдела инструктор, милице воккхагІбола лейтенант.

ЧИЧАДЬЯЬЛ ЛЕЛАЯЬ ЧЕЧЕНЕЦ ЧІОАГІА

Ер тема хержай аз бераша кхетам балара гІулакха дЬыша деш дар дожкха хеташ новкъостаца ба. Цаьех дукхахчаьрга гІулакхел совгІа берий дешаца лоаттабеш бола гІаьхьожам а берига новкъостаца баламатта - дечиг гай. Малаш шуна ваша цІерга чи урокашка, дневникаша, тетрадашка, кийчьеча портфелага хьежар, вьина дьыа хаттара ма нанас, вежарашца, йижарашца деш хилар жоп делар дуккха духхарГІораш.

Цьыа хана маІача наха цІарІара гІулакхаш ца дара ший баьхьаш хиннад. Хlана вьича, дуккха дар цар кхыдола хала балхаш: заводашка, кхашка, е шоай коькарта. Цхьаьбакъда, хlана халаца боахаме цьыщшаначьа мара дисдан дуьхь физически къаьстера деш балхаш. Цуьг совгІа дикка тоаделнад советски наьха хьалаш а. Паччахьалкхенах. Бахача наха леча коммунальни гІулакхий боарам аЬкалар балхаш долаш дуккхача маІача наха шоаш муьгьабалхаб хьалхарга цІаьста деш хиннача гІулакхех. Хlаьта еханаьха бахамаш тІа. хьалхарга оанна, дисдинна а хьыдола цІарІара балхаш а. Цу тІа вайна ховш ма диІ. хlана дуккхагІоЬула хьанна а халаца боахаме маІача наха нийсса къаьстенга а.

Новкъостъ фу гІо ду шуна дьыша, вьина из классе дьыа хаттара шъа нЬаьк аз шийга фу хет а ца ховш вигар. Цо аьлар:

— Тха папас дахча цІа а дийр, салоп.

Маіан де мегарда. Вол воккха ме хул дуккагІа дьыа тера ласт. цуьнга ший дьыс вигза кьонах мегт. Хlаьта, вийна соап ма ламбара, цкъаьлоча еблззача кьонахеша» шоай нсташта цІаІга гІо дар кІезига лоарХІ.

Ала доагІЬ бераша шоай деша ле ца ломадаьр тІехьаГІа из хала дале а дуккагІа дьыа деша е производстве , е арме къаьргдогІа. Хlаьта а шІаккха дицдаьлгІйта йийг яь хуьш доагІача бера дуккагІоЬала ха ший деша боакхкхига. Царна вийсна кхетам бола ягтара тьыла дехьаригІа ба берий дай.

С. ДЕМЕНТЬЕВСКАЯ,
г. Грозный № 19 боача школа хьехархо.

НИКЪ ДИКА ХИЛБА ШУН!

Тахан Берданск яхача городе СССР шоллагІча тура хьалхара мотт ккхара куртболча спортнин хьашка даьха лаца йоза ван республика «Ан класса мастерий «Автомобилист» яха волейбольни команда.

Цу яьхьашка дакъа лоацаш хурсташ ГІлаьнгашкахь «Динамо» Министерства «Буревестник», Вильнюсера «Куро - аппаратура», ишта кхьйола волейбольни командаш.

Шин кургак чакхъяьрга яьхьаш.

Вай «Автомобилист» яха волейбольни команда дика кийчьенай цу яьхьашка. Лакха тоавза йоалаш ба волейболисташ Гасанов, Бойко, Болосенив, кхьбараш.

28 февраль чакхъяьрга Бердинскера спортзинан яьхьаш.

М. БОНДАРЕНКО,
«Спартак» общества председателан заместитель.

ШАХМАТНИ ТУРНИР

ЧАКХЪЯЬЛАР

Лаппаше чакхъяьннай РСФСР-е шахматех хьалхара мотт яккхара йола зональни турнир. Турнире дакъа лоацаш хиннача 60 сага юкъе бар шоай автономни республикин, кхашка, общества хьалхе ян яьккха спортсменаш. Цаьна юкъе 3 спорта мастер, 53 спорта мастерала кандидат.

Турнире хьалхара 3 мотт ишкха А. Писарев (Боянск), В. Шаповай (Воронеж), А. Остреснве (Ростов) лоазарга РСФСР хьалхара мотт яккхара финале зиІлаГІча дьыле. Хlаьта вай республикин цу яьхьашка дакъа лоаш хиннача спорта мастерала кандидаташа А. Хантен. Хь.-М. Ошаеван кхачарца аййьаьр 12—19 мотт!гаш. Цар шине яха а хlоачашдо спорта мастерала кандидатаЙ нормативаш.

В. ЛАНСКОЙ.

Теникий театр — Наьсарен районе

Дукха ха йоаллаш Нохч-ГІаллІайчийн теникий театра ГІлаГІай труппа Наьсарен районе гастролашка яхар. Уьш деношка Яндре дахана бераша хьехтар Дагестанера берий аздухочо Ахметзянс Абу Бакиде вгьаьнь «Собрат мой Дауди йиллаш кІорит Цинсе пьесах йола спектакль. ЧоагІа езаелар цаьна яз. Цу спектакле дакъа лоацаш ду актерал Рустам Хьамбекар, Имагожев Осман, Ахмед Тамара, Костоева Хьыса кхыбараш.

Дlахо йолача хана Маглаобекен Куьмаевскин районерча бераш долча хьоашалгІа гІорга тера гІлаГІай труппа.

Б. АБАДИЕВ,
театра директор.

Редактор Т. А. ТЕБОЕВ.

ТЕЛЕ-ВИДЕНИ

20 февраль:
I ПРОГРАММА:

16.00 — Передачай программа. 16.05—«Николай Островский» (литературах йола дешара передача). 16.40 — Концерт. 17.15 — Дешархошта йола передача. 17.45 — Промышленени передача (гІлаГІай меттала). 18.05 — Киножурнал. 18.15 — Кагнрхой передача (нохчий меттала). 18.30 — Дешархошта йола передача. 19.20 — Воспола телевиденеи. Художественни фильм «Бетта. 2-гІа серн. 21.00 — «Хьа» Информационни программа. 21.30 — Концерт. 22.30 — Хоккей. Дунен чемпионат. СССР— Шведи. Пистевальчаьга гІулакхеча кердаваш, передачай программа.

II ПРОГРАММА:

18.45 — «Нохч-ГІаллІай чу йоалаш. Информационни программа (орсий, гІлаГІай меттала). 19.10 — Документальни фильм. 19.20 — «Ю—газувгІа» яха передача. 19.40 — Киножурнал. 19.55 — Дунен халкъанта юкъера кап (гІлаГІай меттала). 20.05 — Веранша йола передача. 20.25 — Нохч - ГІаллІай телевиденеи радиои инструменталин ансамбла концерт (нохчий меттала).

21 февраль.
I ПРОГРАММА:

16.00 — Передачай программа. 16.05—Спортах йола беседа. 16.35 — Воспола телевиденеи. Лампи - популяраи фильма премьера. 16.45 — «Коммунистически партин манифест». Марксизма хьалхарра программа документа 125 шу дизарга. 17.15 — Дешархошта йола передача. 17.45 — Концерт. 18.25 — Советски патриотизмани социалистически интернационализмани. Цуьга беседа. 18.40 — Воспола телевиденеи. Бераша йола передача. 19.00 — «Хьа». Информационни программа. 19.30 — Воспола телевиденеи. Хоккей: СССР-а чемпионат. ЦСКА — «Спартак». 21.45 — Воспола телевиденеи. «Тха адрес — Советски Союз». Художественни самодеятельности доаккхийл конкурс. 22.45 — Хоккей, (цуьга тІехьаГІа кердалларш, передачай программа).

II ПРОГРАММА:

18.55 — «Нохч-ГІаллІай чу йоалаш». Информационни программа (орсий, нохчий меттала). 19.20 — Хоамаш, ре-кламаи. 19.25 — Документальни фильм. 19.35 — «Хьайбай боахам — уьдене фронте». Хьайбеч я комплекс. 19.55 — Бераша йола передача. 20.15 — «Нагархо» яха кагирхошта йола передача (нохчий меттала). 20.55 — Киножурнал. 21.05 — Советски Эскарер Тіемо-Форда Фютех дезача Денга. Концерт (гІлаГІай меттала).

РАДИО

20 февраль:

6.30 — Юртара хазар (орсий меттала). 6.45 — Хоамаш. 8.53 — Хаоттам. 7.20 — «Грозненский рабочий» газета обзор. 7.30 — «Ленинан некъ» газета обзор. 8.10 — Хоамаш. 16.00 — Промышленни передача (гІлаГІай меттала). 16.15 — Юртара хазар (нохчий меттала). 16.30 — Радиожурнал «Вай йоттача — Іалашо (орсий меттала). 18.00 — Бахархоата — граждански оборонех (нохчий меттала). 18.10 — Кедда кхоамаш (орсий, нохчий, гІлаГІай меттала). 19.30 — Кагирхой хазар (нохчий меттала). 19.45 — Радиожурнал «Вай мехка музыкальни хазар» (нохчий меттала).

21 февраль:

7.20 — «Грозненский рабочий» газета обзор. 7.30 — «Ленинан некъ» газета обзор. 8.10 — Хоамаш. 16.00 — Промышленни передача (гІлаГІай меттала). 16.15 — Юртара хазар (нохчий меттала). 16.30 — Радиожурнал «Вай йоттача — Іалашо (орсий меттала). 18.00 — Бахархоата — граждански оборонех (нохчий меттала). 18.10 — Кедда кхоамаш (орсий, нохчий, гІлаГІай меттала). 19.30 — Кагирхой хазар (нохчий меттала). 19.45 — Радиожурнал «Вай мехка музыкальни хазар» (нохчий меттала).

ХАОТТАМ

Тахан республике гІоллеп Гозненех моохаш а йолаш. Іоачан а йолаш, малхбузалера секунде 0—4 метр чух а йьекхаш ха хиндеп фарата температура республике гІалга 2—6, Грозне 4—6 гІрад аз йоккха йолаш хилен тарлу.

Метеостанцин.

ТХА АДРЕС: 364051 г. Грозный-51, Ленина улица 11 (3-гІа этаж) Телефо наш: редактора — 3-44-96; редактора зам. — 3-39-11 бехкотохкама секретара — 3-34-38; партийни ахарен культурин отделий—3-61-46. промышленности отдела — 3-42-30; юрта боахама отдела—3-42-28; письмой отделен бухгалтерйн — 2-60-71.

НАШ АДРЕС: 364051 г. Грозный, ул. Ленина 11 (3-й этаж). Телефоны: редактора — 3.44-96; зам. редактора — 3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни и культуры — 3-61-46; отдела промышленности — 3-42-30, отдела сельского хозяйства — 3-42-28; отдела писем и бухгалтерии — 2-60-71.

Газет воадувал шинаран, ерен, шоаттен деношна.

СФ05052. «Грозненский рабочий» издательства типографи. Реновлюе проспект 7/84. Типография изз-ва «Грозненский рабочий», проспект Реновлюи 7/84. Заказ № 1824.